



Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - H. Graf te Bilzen

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	15701
	Instelling	Vrije Basisschool - H. Graf
directeur		Guido SAUWENS
adres		Kloosterwal 11 - 3740 BILZEN
telefoon		089-41.37.38
fax		
e-mail		jekanhet@scarlet.be
website/URL		www.heiliggraf.be
	Bestuur van de instelling	965798 - Kath. Ond. Dek. Bilzen te BILZEN
adres		Schoolstraat 45 - 3740 BILZEN
	Scholengemeenschap	118869 - KODB vzw te BILZEN
adres		Schoolstraat 45 - 3740 BILZEN
	CLB	114918 - Vrij CLB Zuid - Limburg te TONGEREN
adres		Dirikenlaan 4 - 3700 TONGEREN
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	26/04/2011,27/04/2011,28/04/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	28/04/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	16/05/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Paul Lemmens
	Teamleden	Erik Kortleven
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	7
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?	7
4.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	7
4.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
4.3 Lager onderwijs: wiskunde	9
4.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	10
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	11
5.1 Personeelsbeheer	11
5.2 Professionalisering	11
5.3 Materieel beleid	11
5.4 Welzijn	11
5.5 Curriculum	11
5.6 Begeleiding	11
5.7 Evaluatie	12
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	15
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	16
7.1 Wat doet de school goed?	16
7.2 Wat kan de school verbeteren?	17
7.3 Wat moet de school verbeteren?	17
8. ADVIES	18
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	18

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en woonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De Vrije basisschool Heilig Graf, bestaande uit de administratieve vestigingsplaats 't Walnootje met enkel kleuteronderwijs in het centrum van de Demerstad Bilzen en een basisschool 't Willerke in het landelijke Waltwilder streven via een gelijkgerichte visie onderwijskwaliteit na, met respect voor de eigenheid van elke vestiging. Beide scholen zijn stevig verankerd in de lokale gemeenschap en kenmerken zich door een hoog welbevinden voor leerlingen en teamleden en een grote teamspirit. Zorgzaam onderwijs bewerkstelligt een hoge kwaliteit in het streven naar de totale persoonlijkheidsontwikkeling.

De school kan aantonen dat ze in haar maatschappelijke opdracht slaagt. Via een waaier van outputgegevens toont ze aan de ontwikkelingsdoelen na te streven en de leerplandoelen te bereiken. Observatiegegevens, testresultaten, gegevens uit de kindvolgsystemen, eigen en methodegebonden toetsen, de resultaten uit de eindproeven basisonderwijs en ook een aantal gegevens uit het vervolgonderwijs bevestigen dit. De school weet deze gegevens niet alleen op kind- en groepsniveau te interpreteren, ze gebruikt die ook om de kwaliteit op schoolniveau te verbeteren. Exemplarisch hiervoor was de analyse van de resultaten op de netgebonden eindproef van juni 2010. Ook ouders spreken zich lovend uit en hebben een groot vertrouwen in beide vestigingen.

De inspectie onderzocht de leergebieden wiskundige initiatie, wiskunde en wereldoriëntatie meer diepgaand, naast de leerbegeleiding, de evaluatie en de rapportering.

De kleuterafdelingen weten vanuit een geïntegreerde thematische benadering een intentioneel en een functioneel aanbod voor wiskundige initiatie uit te zetten. Naast een koepelgebonden instrument vinden leerplandoelen meer en meer een weg in de planning van het aanbod. Experimenteren en ontdekken in verschillende leer- en ervaringssituaties stimuleren de wiskundige ontwikkeling. Teamleden brengen door observatie en enkele testjes de beeldvorming vanuit concrete effecten in kaart in het kleutervolgsysteem. De lagere afdeling hanteert een onderwijsleerpakket, waarbij aanbod en doelen grondig bekeken werden. Deze aanpak verzekert voldoende aanbod binnen de domeinen en een degelijke verticale samenhang. Het team hernieuwde afspraken over terminologiegebruik en de ijzeren maten. Door de analyse van de effectenmeting weet het team zowel op kind-, klas-, maar ook op schoolniveau de praktijk bestendig te verbeteren.

Het wereldoriënterend onderwijs krijgt in de kleuterafdelingen een invulling door een thematische aanpak. Waarnemen, beleven en een rijke talige en muzische ondersteuning verzekeren een brede implementatie van het aanbod, dat aansluit bij de leefwereld van de kleuters. Hoewel teamleden een gedeelte van hun aanbod turfden, is het bewaken van het totaalaanbod vanuit de leerplandoelen nog een uitdaging. Ook effectenmeting gebeurt eerder summier. Dat is ook het geval voor het lager onderwijs, waar leerkrachten nog meer aandacht kunnen besteden om inzichten, vaardigheden en attitudes in beeld te brengen, zoals de visie van het leerplan voorschrijft. De lagere afdeling koos bewust voor een meer methodische ondersteuning, om doelenrealisatie en graduele opbouw meer zekerheid te geven. Krachtig voor beide afdelingen is de aandacht voor techniek, een hoog werkelijkheidsgehalte door veel geïntegreerde leeruitstappen en de extramurosactiviteiten en de specifieke invulling van verkeersvaardigheden. Ook leergebiedoverschrijdende doelen zijn in dit leergebied mee geïntegreerd.

De leerbegeleiding kenmerkt zich door een effectieve organisatie vanuit een stevige visie. Als eerstelijnsverantwoordelijken hanteren teamleden afwisselende en uitdagende werkvormen en onderwijsstijlen. De zorgverbredende maatregelen trachten vooreerst leerkrachtvaardigheden te verhogen, spelen kort op de bal en zijn verzekerd van een hoge ouderbetrokkenheid.

Teamleden spelen pro-actief in op een wijzigende leerlingenvinstroom met verhoogde taalheterogeniteit. Het zorg-kernteam creëert een brugfunctie tussen het beleid en de teamleden en vervult gedelegeerde taken. Contacten binnen de scholengemeenschap bevorderen de expertise.

Evaluatie en rapportering gaan in deze school hand in hand. Ouders worden schriftelijk en mondeling ruim geïnformeerd over de leer- en ontwikkelingsvorderingen. Hoewel de school gegevens heeft over de totale persoonlijkheidsontwikkeling, informeren de rapporten daar beperkt over. Daarin ontbreken onder meer data over leergebiedoverschrijdende eindtermen en zijn niet alle leergebieden volwaardig in beeld gebracht.

Het beleid kenmerkt zich door een open en participatief leiderschap. Teamleden tonen een sterke inzet en een groot engagement voor 'hun' school en weten zich achter gezamenlijk bepaalde prioriteiten te scharen. Krachtig in de kwaliteitszorgwerking zijn het ter harte nemen van mogelijke aanbevelingen uit externe audits en een regelmatige bevraging en diepgaande gesprekken of de school de goede dingen ook effectief goed doet. Deze laatste vaststelling geeft de inspectie de zekerheid dat dit gemotiveerd team onder de deskundige en gedragen leiding zal blijven groeien in de uitbouw van kwalitatief onderwijs. De inspectie besluit deze doorlichting dan ook met een gunstig advies.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs

wiskundige initiatie

wereldoriëntatie

Lager onderwijs

wiskunde

wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Rapporteringspraktijk

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- veel leerlingen die revalidatie volgen of buitenschoolse ondersteuning krijgen
- gedeeld gebruik van de schoolinfrastructuur.

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden volgende vaststellingen op:

4.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

- Het kleuterteam legt **positieve effecten** voor inzake het wiskundig onderwijs. De neerslag zit vervat in de observatieschriften en in het kleutervolgsysteem. Hierdoor toont het team aan de ontwikkelings- en de leerplandoelen verregaand na te streven.
- Enkele **schoolrijpheidstests** ondersteunen en vervolledigen het beeld op kindniveau en geven teamleden meer zekerheid over hun gerichte en permanente observaties. Bij mogelijke uitval hernemen teamleden bepaalde testdelen op het eind van het schooljaar om mogelijke leervorderingen in beeld te brengen. Het team verwoordt weinig uitval op klas- of schoolniveau te ervaren, zodat de kwaliteit of de intensiteit van het aanbod niet direct moet bijgestuurd worden.
- Om haar **aanbod te plannen** hanteert het team in hoofdzaak een netgebonden instrument als referentiekader. Teamleden verwijzen naar ontwikkelingsaspecten en ervaringssituaties. Recentelijk groeide de aandacht om ook ontwikkelings- en leerplandoelen te linken aan deze aspecten. Leerkrachtafhankelijk verwoorden teamleden meer ervaring te krijgen in het omgaan met leerplandoelen en deze als concreet-operationeel te beschouwen. Het omgaan met leerplandoelen en deze een primaire en functionele rol toebedelen, heeft dan ook nog groeikansen.
- Het team inventariseerde haar aanbod gedurende twee maanden en kreeg hierdoor een eerste zicht op de koppeling van het aanbod aan de ontwikkelingsaspecten. De teamleden kunnen in mindere mate aantonen of het **aanbod dekkend** is voor het nastreven van ontwikkelingsdoelen of leerplandoelen.
- In de planningsdocumenten voorzien de meeste teamleden **intentionele activiteiten** om wiskundige doelen na te streven. Daarnaast heeft het team voldoende aandacht voor **functioneel geïntegreerde momenten** via de hoekenwerking en het vrij spel. Deze activiteiten zijn ondersteund door gradueel uitgewerkte fiches.
- Teamleden voorzien in een **thematische werking** die steunt op de belangstellingswereld van de kinderen, de chronologie van het jaar en de actualiteit. Een aantal tijdschriften, bronnenboeken en het internet ondersteunen de invulling van het aanbod. Teamleden proberen in elk thema ontwikkelingskansen voor wiskundige initiatie ingang te laten vinden.
- Uit observaties blijkt dat teamleden **waardevolle didactische principes** hanteren, waarbij vooral door actief en handelend exploreren en experimenteren het wiskundige leerproces invulling krijgt vertrekkend vanuit betekenisvolle situaties uit de leefwereld van de kleuters. Dit gaat mooi gepaard met een **krachtige talige ondersteuning** en bevordert het redeneer- en inzichtelijke vermogen.
- Tijdens deze krachtige leermomenten ervaren kleuters een **belangrijke voedingsbodem** om spelenderwijs wiskundige interesses en vaardigheden over getallen, begrippen, tijd, ruimte, maat en vorm in communicatie met elkaar te ontwikkelen. Teamleden scheppen goed gestructureerde leeromgevingen waarbij ze voldoende en gevarieerd materiaal gebruiken.

- Teamleden nemen hun **eerstelijnszorg** ernstig en zorgen voor voldoende welbevinden en betrokkenheid. Vraaggestuurde ondersteuning vanuit de zorg kan zowel leerkrachten als kinderen voordeel opleveren.
- Uit het **klasbeeld** blijkt gerichte aandacht voor wiskundige ontwikkeling. Zo zijn verschillende kalenders, schema's, pictogrammen en getalbeelden aanwezig, die het inzicht en de begripsvorming over diverse aspecten ondersteunen. Ook een aantal stappenplannen, opdrachtkaarten en puzzels – die geregeld gedifferentieerd worden aangeboden – bevorderen het zelfstandige werk, het logische inzicht of de ruimtelijke oriëntatie.
- De kleuteronderwijzers spelen bij de **oudste kleuters** in op de ontluikende gecijferdheid door een iets meer gerichte, maar nog spelend lerende aanpak. Kleuters maken kennis met getalbeelden en rekenbegrippen. Een aantal speelleerwerkblaadjes vinden er hun ingang, zonder dat dit tot **didactische** vervroeging leidt.
- Teamleden bereiden de oudste kleuters voor op een **vlotte overgang** naar het eerste leerjaar. Diverse ondersteunende overlegmomenten, een aantal afspraken, leerlinguitwisselingen en informele contacten zorgen voor een bijna **naadloze overstap**.

4.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

- De geobserveerde activiteiten van de klaspraktijk, de planningsdocumenten en het leerlingwerk geven aan dat de teamleden aan de **realisatie van de leerplandoelen** intrinsiek invulling geven en zodoende de ontwikkelingsdoelen nastreven.
- Het team organiseert een aanbod vanuit een **thematische werking**. Dat vindt zijn oorsprong in de leefwereld van de kinderen en de jaarkring. Dit aanbod krijgt invulling vanuit gehanteerde tijdschrijften. Lopende thema's zijn in het klasbeeld zichtbaar aanwezig.
- Om aan de competentieontwikkeling maximale kansen te geven hecht het team groot belang aan het **welbevinden en de betrokkenheid**. Het team ervaart een toenemende **taalvaardigheidsproblematiek**, maar weet hierop afdoende antwoorden te geven.
- Op het aanbod van het wereldoriënterend onderwijs enten teamleden in hun planningsdocumenten een aantal ontwikkelingsaspecten vanuit een koepelgebonden instrument. Net zoals bij wiskundige initiatie is er **groeiende aandacht** voor ontwikkelings- en/of **leerplandoelen**. Teamleden verwoorden hierdoor te evolueren in een diepere verkenning van deze referentiekaders en geleidelijk er een meerwaarde van te ervaren. Leerplandoelen vervullen vooralsnog niet een eerste rol in de organisatie van het aanbod.
- Het aanbod voorziet in **intentionele en functionele momenten** waarop het wereldoriënterend onderwijs ontwikkelingskansen krijgt, mede vanuit een krachtige talige ondersteuning. Een aantal gezamenlijke thema's zijn meer **gradueel** uitgewerkt. Hoeken- en ontmoetingsfiches verzekeren de continuïteit, waarbij themagerichte **milieuverrijking** nieuwe uitdagingen aan de kleuters garandeert.
- Teamleden turven momenteel een gedeeltelijk aanbod in relatie met ontwikkelingsaspecten. Zij trokken hieruit een aantal conclusies over het aanbod. Teamleden kunnen in mindere mate aantonen dat ze **de leerplandoelen over een volledige jaarwerking** nastreven. Intuïtief zijn zij er wel van overtuigd een krachtig aanbod te voorzien.
- Dit aanbod kenmerkt zich door een benadering vanuit verscheiden zintuiglijke waarnemingen, belevingen, veelvuldig experimenteren en de koppeling met structureel **geïntegreerde didactische leerwandelingen** in de nabije omgeving. Hierdoor krijgt wereldoriëntatie **een levensechte en werkelijkheidsgerichte** invulling. Hierbij wordt de rijke omgeving van de school maximaal benut.

- **Effecten** van het wereldoriënterend onderwijs zijn in vergelijking met de wiskundige of de talige ontwikkeling minder opspoorbaar in de observaties en het kleutervolgsysteem. Het team is momenteel zoekend om haar kleutervolgsysteem **aan te passen aan een betere en totale beeldvorming** van alle aspecten van de persoonlijkheidsontwikkeling.

4.3 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

- Vrij recent voerde de school voor wiskunde een **uniform onderwijspakket** in tot in de eindklas. Voorafgaandelijk onderzocht het team dit pakket naar opbouw, structuur en domeinvulling. Meer recent vergeleek het team de bijhorende concordantielijst met leerplandoelen en paste het aanbod hierbij enigszins aan. Het leerpakket helpt het team **een dekkend aanbod** en een **graduele opbouw** te voorzien. Mede hierdoor is het team meer vertrouwd met het werken en het verkennen van de eindtermen en de leerplandoelen.
- Via het leerpakket komen **alle domeinen voldoende aanbod**. Deeldomeinen die als werkpunt bestempeld worden, krijgen een meer consistente benadering en een mogelijke aanvulling. Hierdoor streeft het team een ruime **horizontale samenhang** binnen dit leergebied na. Teamleden hanteren realistische contexten, uitdagende probleemstellingen en verscheiden werkvormen en nemen tevens doelen uit leergebiedoverschrijdende eindtermen mee op in dit leergebied.
- Wiskundig onderwijs vertrekt meer en meer vanuit levensechte of **realistische leersituaties**. Het team ondersteunt inzichten door middel van verantwoorde didactische benaderingen. Toch blijven de resultaten bij het oplossen van **ingeklede probleemstellingen**, toepassingen of afwijkende vraagstellingen beneden de verwachtingen.
- Het team weet **effecten** van haar onderwijs in kaart te brengen door methodegebonden en eigengemaakte toetsen, gestandaardiseerde tests en een netgebonden proef, voor het vierde en het zesde leerjaar. De resultaten van deze laatste proef liggen over meerdere jaren genomen ongeveer op het niveau van de vergelijkbare referentiegroep.
- Teamleden weten enige **discrepantie** tussen de gestandaardiseerde tests en de eindproeven ten opzichte van de eigen toetsen te duiden. Ook resultaten uit het vervolgonderwijs wijzen op een voldoende aanbod en effecten.
- Ondanks de combinatiegroepen koos de lagere school resoluut om het wiskunde onderwijs leerjaargebonden aan te bieden. Teamleden zeggen dat ze hierdoor meer kansen hebben om individueel of in groepjes preventief of remediërend te ondersteunen en maken gebruik van differentiatiemogelijkheden.
- Het team **analyseerde op schoolniveau** recent de uitslagen van de eindproef van vorig jaar. Het bestudeerde de vraagstelling en koppelde deze aan de betreffende eindtermen en leerplandoelen. Het team maakte als gevolg hiervan vernieuwde afspraken over onder andere het terminologiegebruik en de 'ijzeren maten'.
- Op basis van de resultaten van de tests en de gegevens uit het leerlingvolgsysteem weten de teamleden kansen te creëren tot **remediëring of herinstructie**. De interpretatie van deze genormeerde testen gebeurt vooral op kind- en groepsniveau. Deze gegevens vervolledigen het beeld naast de methodegebonden en eigen toetsen.
- Teamleden hanteren meer en meer **coöperatieve en activerende werkvormen**. Een aantal klasgroepen verwerkt de leerstof via contractwerk of in het hoekenwerk, hoewel dit geen schoolafpraak is. Ook het inschakelen van ondersteunde ICT vindt meer en meer ingang.
- Wiskundige **wandplaten** en getallijnen moeten leerlingen geheugensteun bieden in hun rekenkundig handelen. Het is echter minder duidelijk in welke mate deze doeltreffend en doelgericht aangewend worden.

- De evaluatie en de rapportering geven **een nauwkeurig beeld** over de kennis en de inzichten binnen de verschillende deeldomeinen. Voor leerlingen met zorgvragen voorzien leraren in compenserende maatregelen of in curriculumdifferentiatie.

4.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

- Teamleden stofferen hun wereldoriënterend **aanbod** vanuit een leerpakket. Daarin komen alle domeinen aan bod en krijgt multiperspectiviteit aandacht. Thema's sluiten nauw aan bij de leefwereld van de kinderen. Zij verwoorden dat dit leerpakket gebruiksvriendelijk is naar combinatiegroepen.
- Een navorming en studie van de **vernieuwde doelen over techniek** was de aanzet om leerplandoelen binnen de diverse bestaansdimensies verder onder de loep te nemen. Deze aanpak hernieuwde voor teamleden een beter inzicht op eindtermen en leerplandoelen. Teamleden voorzien hierdoor in bijna elk thema een activiteit over techniek.
- Het team **rubriceerde de eindtermen** in een leerlijn en relateerde hieraan haar toenmalig lesaanbod en de vele uitstappen in de schoolomgeving. Hiervan vertrekkend herwerkten de leraren het aanbod op basis van voormeld bronnenmateriaal tot een meer verticaal uitgewerkt geheel. Dit vult het flexibel aan met eigen activiteiten en materialen en een behoorlijk aantal didactische leeruitstappen. De teamleden lijkten deze uitstappen op en verdeelden ze over de diverse klasgroepen. Hierdoor krijgt het aanbod een hoog werkelijkheidsgericht en plaatselijk accent en vertrekt het van de leef- en belevingswereld van de kinderen.
- Door deze aanpak tonen leerkrachten aan dat ze doelgericht werk maken van de **leerplanrealisatie**. Leerkrachtafhankelijk vermelden teamleden in hun planningsdocumenten naast eigen lesdoelen of verwijzingen een of meerdere leerplandoelen. Regelmatig linken teamleden ook **leergebiedoverschrijdende doelen** aan dit leergebied.
- Aan verkeersvaardigheid hecht het team bijzondere aandacht en werkte de verkeerseducatie gradueel uit. Het team voorziet in een **cursorische aanpak**. Het evalueert of de leerlingen verkeersregels in de praktijk toepassen en zich veilig verplaatsen. Die bevindingen worden afzonderlijk gerapporteerd.
- De school beschikt over een gezondheidsbeleidsplan dat activiteiten, lessen en projecten stuurt. Hieruit blijkt het belang van een aantal **educaties**.
- Het klasbeeld getuigt van een **rijk aanbod en een diversiteit in de didactische aanpak**. Naast meer permanente wandplaten is themagebonden materiaal en leerlingwerk duidelijk aanwezig. Ook ICT-ondersteuning door teamleden en leerlingen is reeds in grote mate verworven.
- Het team lijstte **tijd- en ruimtekaders** gradueel op en controleerde de volledigheid ervan. Door deze actie bewijst het team ook werk te maken van aanbevelingen uit een vorig rapport. Hoewel deze kaders ruim in het klasbeeld aanwezig zijn, blijken ze niet altijd even functioneel te zijn.
- **Actualiteit** wint aan belang naarmate de schoolloopbaan van de leerlingen vordert. De bespreking ervan biedt kansen tot spreken en schrijven en creëert kansen om leergebiedoverschrijdende accenten te leggen.
- De evaluatie stoelt grotendeels op toetsen, gekoppeld aan de bronnenmaterialen. Deze zijn nog **grotendeels reproducerend** van aard, maar inzichten en open vraagstellingen komen stilaan meer aan bod. Leerkrachtafhankelijk komen ook vaardigheden en toepassingen in nieuwe situaties in beeld bij de evaluatie en de observatie. De wijze waarop **inzichten, vaardigheden en attitudes** meer gelijkgericht en consequent bij de evaluatie kunnen betrokken worden, was nog geen onderwerp van gesprek. Hierdoor zou het team met nog **meer valide gegevens** de effecten op basis van gerealiseerde doelen kunnen aantonen.

- Een aantal extramurosactiviteiten veraangename het onderwijs en zijn degelijk voorbereid en verwerkt.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.6 Begeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

5.6.1 *Afstemming tussen school en CLB of andere partners*

5.6.2 *Leerbegeleiding*

Vaststellingen

- In de beide afdelingen creëert de school **activerend en betrokkenheidsverhogend** onderwijs. Hierdoor krijgen de leerlingen in de kleuterafdeling ruime kansen om te exploreren en te experimenteren en in de lagere afdeling mogelijkheden om zelfstandig en in groepsverband te leren. Individuele hulp, miniklasjes en momentane ondersteuning zijn reguliere praktijk. Een sereen en **respectvol klasklimaat**, waarbij welbevinden en betrokkenheid geen holle woorden zijn, is hierbij het vertrekpunt om een cognitieve ontwikkeling aan te sturen. Daarbij is er voldoende aandacht voor de totale persoonlijkheid.
- Het belang van dit welbevinden omschrijft de school in haar visie Ze streeft ernaar om leerlingen te helpen in hun groei om '**gelukkige burgers**' te worden in de latere samenleving.
- Teamleden brengen de **beginsituatie** en de ontwikkelings- en leervorderingen van de leerlingen in kaart. Diverse outputgegevens vinden hun weg naar een kindvolgsysteem. Dit is de basis waarop het kindoverleg met mogelijke vraaggestuurde hulp een opstart vindt.
- Een aantal kinderen met specifieke noden ontvangt via de **interventie- en de handelingsplannen** schoolinterne ondersteuning Compenserende maatregelen of curriculumdifferentiatie voor een beperkt aantal kinderen bespreekt het team steeds uitvoerig met de ouders.

- Teamleden getuigen van een vlotte en professionele werking met **externe partners**. Een behoorlijk aantal kinderen ontvangt buitenschoolse hulp, toch wil de school zoveel mogelijk zorg schoolintern oplossen.
- In haar visie zet de school de essentie van **het zorgcontinuüm** in grote lijnen uit. Het zorgbeleid wil kort op de bal spelen. De klasleraar is hierin de eerstverantwoordelijke. Die krijgt vanuit het zorgteam ondersteuning op kind- klas- en schoolniveau. Daarom wenst het zorgteam de **zorgcapaciteit** van teamleden te verhogen.
- Om deze visie concreet gestalte te geven, hanteren de verantwoordelijken voor zorg een overzichtelijk stappenplan, een welomschreven zorgkalender naar afname van testen, observaties, multidisciplinaire overlegmomenten en duidelijke procedures in de ondersteunende zorgwerking. Deze **sterk geleide structuur** werkt tot ieders tevredenheid en verzekert een ruime en efficiënte werking.
- Door gerichte observatie of interpretatie tracht het team een **nauwkeurige zorgvraag** voor leerlingen te omschrijven. Dat gebeurt op basis van een balans die de sterke en de knelpunten van de leerlingen belicht. Hieruit blijkt dat de leraren inzetten op het creëren van succeservaring bij de leerlingen.
- In samenspraak met het interne beleid is het kern-zorgteam tevens de **drijvende kracht voor de gehele schoolwerking**. Voorbereiden en gedelegeerde taken op zich nemen op personeelssamenkomsten en conferenties, vernieuwingen implementeren, mede door de gelijke onderwijskansenwerking schragen de kwaliteitsverhoging van het onderwijs en de interne draagkracht. Gevolgde deskundigheidsbevordering en uitwisselingen op scholengemeenschapniveau verrijken de inzichten, waardoor de leden stimulerend en motiverend kunnen handelen naar de klasleerkrachten.
- Het team weet pro-actief in te spelen op een **groeierende problematiek van taalheterogeniteit**, door het opstarten van taalstimuleringsactiviteiten. Iedere klas beschikt over overzichten van leerlingen met specifieke zorgbehoeften.
- Krachtig is de **specifieke aandacht voor de beleving van het eigen lichaam** vanuit de bewegingsopvoeding en de visie dat door een geïntegreerde werking tevens andere problematieken kunnen verholpen worden. Info uit de lessen lichamelijke opvoeding vormen een essentieel onderdeel van het kinddossier.
- Door een preventieve visie op zorg zette de school een beperkt aantal lestijden in voor **groepsverkleining**. Duidelijke criteria liggen hierbij aan de grondslag. Deze keuze belemmert de andere werking binnen het gelijke onderwijskansenbeleid nauwelijks.
- De school koos bewust om een kleuter met een ernstige beperking in te schrijven. Teamleden vermelden dat dit een **verrijking** is van het sociale en empathische vermogen van andere kleuters en leidt tot een persoonlijk welbevinden van het individuele kind.

5.7 Evaluatie

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning.

5.7.1 Evaluatiepraktijk

Vaststellingen

- De school hanteert een **visie** waarbij de evaluatie het in kaart brengen van en de communicatie over leer- en ontwikkelingseffecten inhoudt, met mogelijke hulpverlening als doel. Anderzijds wil ze bij de leerlingen succes laten ervaren, als motivatie voor verder leergedrag.

- Het **kleuteronderwijs** toont de effecten van haar onderwijs in hoofdzaak aan door permanente en gerichte observatie, gestandaardiseerde tests en de gegevens in het kleutervolgsysteem. Meer en meer zijn kleuterleidsters overtuigd van het meten van leereffecten op basis van een keuze van relevante doelen. Vooralsnog krijgen welbevinden, betrokkenheid, motoriek, talige aspecten, wiskundige ontwikkeling en sociale competentie een belangrijke invulling. Muzische en wereldoriënterende aspecten komen eerder sporadisch aan bod. Het team is momenteel op zoek naar mogelijke aanpassingen om een haalbare maar **volledige beeldvorming** van elke kleuter te schetsen. Het team doet dit vanuit een ontwikkelingsgerichte benadering. Alle gegevens vormen de basis voor structureel vastgelegde oudercontacten.
- Het uitgebreide observatiegebeuren, aangevuld met gestandaardiseerde tests en het kindvolgsysteem zijn een **rijke voedingsbodem** om bij meerdere oudercontacten over de evolutie en mogelijke problematiek van kinderen te communiceren.
- Het lager onderwijs hanteert zelfgemaakte en methodegebonden toetsen, gestandaardiseerde testen en netgebonden proeven voor het vierde en zesde leerjaar. Alle gegevens samen geven naast de dagdagelijkse observatie van de praktijk een rijk beeld over de **leervorderingen** van de leerlingen. Hierdoor kunnen teamleden een objectief oordeel uitspreken over het bereiken van de leerplandoelen en zijn de toetsen waardevolle meetinstrumenten. Deze gegevens voeden tevens gesprekken op overlegmomenten binnen de school of met ouders.
- Daar waar de evaluatiemiddelen binnen Nederlands en wiskunde een ruime meting inhouden op de effecten van de doelen steunt de schriftelijke evaluatie van het **wereldoriënterend onderwijs** hoofdzakelijk nog op reproductieve vraagstellingen of het formuleren van persoonlijke meningen. Vaardigheden, inzichten en attitudes worden minder consequent bevraagd. Dat weegt op de validiteit.
- Vooral in de hogere leerjaren ondersteunen de evaluatieprocedure en de afspraken hierover het **leren leren**. Planmatig leren werken en het formuleren van leerlingverwachtingen zijn duidelijk geconcretiseerd. Door deze aanpak bewaakt de school een evenwicht met de persoonlijke leefwereld en interesses van de leerlingen.
- Vanuit het zorgteam ontvangen teamleden **ondersteuning** bij verscheidene gestandaardiseerde tests of observaties, de verwerking en mogelijke hulpverlening hierop.
- Er is enige **discrepantie** tussen de resultaten van de gestandaardiseerde testen en de eindproeven in vergelijking met de methodegebonden toetsen. Teamleden zijn zich hiervan bewust en weten deze verschillen te verklaren. Hetzelfde geldt voor toetsen met een hoge talige context, waarbij het team afspraken maakte over gebruikte terminologie en oplossingsstrategieën
- De school interpreteerde en analyseerde de **uitslagen van de eindproeven** en weet mogelijke uitval te verklaren en te koppelen aan leerplandoelen en het gegeven aanbod. Door vernieuwde afspraken stuurt ze also de onderwijskwaliteit op schoolniveau verder aan. Deze aanpak is een voorbeeld van krachtige praktijk. De analyse van de **genormeerde testen** ondersteunt vooral een kindgerichte remediëring of leidt tot herinstructie voor de groep.
- Hoewel het team aantoonbaar belang hecht aan **leergebiedoverschrijdende eindtermen** en deze mooi integreert in de leergebieden, evalueert ze deze doelen nauwelijks. Ook de evaluatie van het **leergebied Frans** steunt nog sterk op een schriftelijke aanpak vanuit een grammaticale kijk op taal. Teamleden zijn zich wel bewust van vernieuwende accenten en sturen dit leergebied in de nabije toekomst gefaseerd bij.
- De school reikt **getuigschriften** uit op basis van het bereiken van de eindtermen. Uiterst uitzonderlijk verwijst de school voortijdig door of wordt curriculumdifferentiatie aangewend. Wel genieten meerdere leerlingen van compenserende maatregelen.

5.7.2 Rapporteringspraktijk

Vaststellingen

- De **kleuterafdeling** rapporteert en communiceert op een mondelinge wijze over de ontwikkelingsvorderingen tijdens de vastgelegde oudercontacten. Naast deze formele momenten zijn er vele informele contacten en poortgesprekken tussen teamleden en ouders. Ook de meegegeven werkjes van kleuters, de heen- en weerschriftjes in de hoofdschool, de nieuwsbrieven en de website informeren ouders over de werking, de lopende thema's en de aankomende acties.
- Het **kleutervolgsysteem** en de **observatieschriften** bevatten een schat aan informatie waardoor de beeldvorming over de kleuter in zijn ontwikkeling meer diepgang krijgt. Deze info vormt de basis van interne overlegmomenten, oudercontacten en overgangsgesprekken, ook met de lagere afdeling.
- Hoewel de school in haar visie de ontwikkeling van de totale persoonlijkheid beoogt, bevat het kleutervolgsysteem minder **gegevens over de wereldoriënterende en muzische ontwikkeling**.
- Belangrijke informatie uit multidisciplinaire overlegmomenten of oudercontacten zijn opgenomen in het volgsysteem en resulteren geregeld in **concrete afspraken en opvolging**. Hierdoor zijn de leerlingdossiers ondersteunend voor het bepalen van een beginsituatie, de analyse bij een zorgproblematiek en functioneel bij de overgangsbesprekingen.
- De school doet ruime inspanningen om **laagdrempelig** en op verscheiden wijze te communiceren met ouders. De wijze waarop info van en naar externe partners gecommuniceerd wordt draagt bij tot een vlotte en efficiënte hulpverleningen.
- Naast de structurele overlegmomenten plant de school **extra oudercontacten** bij acute zorgproblemen met mogelijke oplossingen. De school informeert hierover de ouders en trekt deze afspraak door tot in de gedifferentieerde evaluatie en rapportering.
- De **lagere afdeling** informeert de ouders driemaal per jaar met een bijhorend oudercontact over de leervorderingen van de leerlingen en een aantal houdingen en attitudes. Teamleden voegen op een respectvolle manier een korte omschrijving toe bij het rapport vanuit een positieve kijk naar het individuele kind.
- Toch kan gesteld worden dat het rapport **niet volledig informeert over het totale onderwijsaanbod**. Het team is zich daar bewust van en plant een herziening of herwerking van het rapport. Zo informeert de school amper over de leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren, sociale vaardigheden en ICT. Ook lichamelijke opvoeding heeft niet de status van een volwaardig leergebied. Bewegingsexpressie binnen muzische vorming omvat tevens andere doelen dan lichamelijke opvoeding.
- Het team bewaakt **een harmonisch evenwicht** tussen de leergebieden en informeert voor meerdere leergebieden ook concreet over de onderliggende domeinen.

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De algemene schoolleiding wordt ingevuld door de directeur. Meer en meer draagt het kern-zorgteam mede verantwoordelijkheid en creëert het een **groter draagvlak en een intern netwerk**. De leden van dit team bespreken en plannen voorafgaandelijk een aantal actiepunten, bereiden deze grondig voor en nemen gedelegeerde verantwoordelijkheid.
- De teamleden beklemtonen de **grote professionele openheid**, een goede sfeer en de verstandhouding en de sterke individuele inzet van iedereen. Deze kenmerken schragen de verdere uitwerking en ondersteuning van diverse acties naar de werkvloer.
- Binnen de scholengemeenschap is er veel ruimte voor **expertiseuitwisseling**, hetgeen bijdraagt tot een meerwaarde voor de ondersteuning voor de respectieve scholen.
- De werking van de school kenmerkt zich door een **steverige structurele verankering** van een aantal procedures en afspraken. Planningen, zorgkalenders en welbepaalde documenten ondersteunen de praktijk.
- Het interne beleid herwerkt in samenspraak met het team jaarlijks het schoolwerkplan. Uit een grondige bespreking van de voorbije werking puurt het team in consensus een aantal **prioriteiten** op korte en middellange termijn. Deze sturen de werking grotendeels.
- De school streeft naar de verregaande maar concrete uitwerking van een visie waarbij **welbevinden en betrokkenheid**, zowel van kinderen als personeel hand in hand gaan met een hoogwaardig onderwijsaanbod met aandacht voor een totale ontwikkeling van de kinderen.
- Teamleden ervaren een grote inbreng en een **participatieve besluitvorming**. Zij getuigen van een deskundige en een respectvolle ondersteuning.
- De wijze waarop meerdere **aanbevelingen uit een vorige doorlichting** ter harte genomen werden getuigt van een kwaliteitsvolle aanpak. De prioriteit om nieuwe aanbevelingen reeds in te plannen in een verder tijdpad bewijzen dit nogmaals.
- Het cyclisch analyseren en **interpreteren van diverse outputgegevens** op kind- en op schoolniveau bewijzen de aandacht van de school om een beter onderwijsaanbod en verhoogde onderwijseffecten na te streven.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De kleuterafdeling biedt een intentioneel en functioneel aanbod aan voor wiskundige initiatie en onderbouwt dat vanuit de leerplandoelen in combinatie met andere referentiekaders.
- De school weet effecten voor wiskundige initiatie en wiskunde aan te tonen door middel van observaties, test- en toetsgegevens en eindproeven. Ze komt dan ook haar maatschappelijke opdracht na.
- Vanuit een thematische benadering geeft het kleuterteam een geïntegreerde en intentionele invulling aan wereldoriënterend onderwijs.
- Het lager onderwijs slaagt erin om voor wereldoriëntatie een werkelijkheidsgericht aanbod te realiseren, dat voldoet aan de decretale opdracht.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De school voorziet in een duidelijke visie, een transparante structuur en ondersteunende procedures om een krachtig zorgbeleid gestalte te geven. De leerkrachten vervullen daarbij een belangrijke eerste rol.
- Teamleden voorzien in ruime evaluatieprocedures voor wiskunde, waardoor zij een degelijk zicht hebben op de effecten van het geboden onderwijs en zij sturen dit bij.
- Door een doordachte en laagdrempelige aanpak weet het team ouders correct te informeren en de betrekken bij de leer- en ontwikkelingsvorderingen. De school communiceert regelmatig over de onderwijseffecten.

Wat betreft het algemeen beleid:

- In de twee vestigingsplaatsen kenmerken een groot enthousiasme, inzet en vernieuwingsbereidheid het lerarenteam. Een participatief gedragen beleid en een open communicatie dragen hiertoe sterk bij.
- Het team neemt aanbevelingen uit externe audits ernstig en evalueert op regelmatige tijdstippen haar werking. De school zet deze in een meerjarenplanning en bevordert haar onderwijskwaliteit bestendig. Het analyseren en interpreteren van de eindproeven op schoolniveau was hiervan een voorbeeld van krachtige praktijk.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Het team kan haar effecten voor wereldoriënterend onderwijs naar kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes over de verschillende domeinen nog meer intentioneel en valide in kaart brengen.
- De recente aanzet in het kleuteronderwijs om het aanbod voor wereldoriëntatie en wiskundige initiatie in kaart te brengen, kan nog aan kracht winnen door het naar volledigheid te koppelen aan de leerplandoelen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De rapportering in de lagere afdeling kan nog aan waarde winnen door te communiceren over leergebiedoverschrijdende eindtermen en lichamelijke opvoeding als volwaardig leergebied aan te geven.
- Teamleden kunnen de leerkaders (wand- tijd- ruimte-, pc, ...) nog meer aanwenden als permanent effectieve en krachtige ondersteunende leermiddelen voor alle leergebieden.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Nihil

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor de volledige instelling.

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Paul Lemmens

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Guido Sauwens